

**Марганецький коледж
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»**

**ІНСТРУКЦІЯ № 8
з охорони праці для бібліотекаря**

Марганець

2019 р.

**Марганецький коледж
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ директора

Маганецького коледжу НТУ «ДП»

В.І. Іванова

від _____ № _____

**ІНСТРУКЦІЯ № 8
з охорони праці для бібліотекаря**

I. Загальні положення

1.1. До роботи в якості бібліотекаря допускаються особи віком не молодше 18 років, які пройшли обов'язковий медичний огляд, а також вступний та первинний інструктажі з охорони праці.

У своїй роботі діловод керується Конституцією України, законом України Про охорону праці, правилами охорони праці, пожежної та електробезпеки, правилами внутрішнього розпорядку, наказами та розпорядженнями директора, посадовою та цією інструкцією. Використовує безпечні методи праці.

1.2. Бібліотекар повинен знати правила надання першої медичної допомоги потерпілим під час виникнення аварійних ситуацій. Вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння.

1.3. Навчання з питань охорони праці діловода проходить до початку виконання функціональних обов'язків (при прийомі на роботу), а потім один раз на три роки; вступний, первинний інструктажі при прийомі на роботу та повторний інструктаж з питань охорони праці 1 раз на 6 місяців.

1.4. Бібліотекар (далі працівник) має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують, або для виробничого середовища чи довкілля. Він зобов'язаний негайно повідомити про це безпосереднього керівника.

1.5. За невиконання даної інструкції працівник несе відповідальність згідно чинного законодавства.

1.6. Під час роботи на працівника можуть впливати такі небезпечні та шкідливі фактори:

- підвищений рівень запиленості;
- дія дезінфікуючих речовин;

- травмування колючими та ріжучими предметами.

1.7. У приміщенні і на робочому місці необхідно підтримувати чистоту і порядок, проводити систематичне провітрювання.

1.8. Про всі виявлені під час роботи несправності обладнання необхідно доповісти керівнику, а у випадку аварії терміново припинити роботу.

1.9. Про кожний нещасний випадок повинні доповідати керівнику і вживати заходи щодо надання першої медичної допомоги потерпілому.

II. Вимоги безпеки перед початком робіт

2.1. Працівник зобов'язаний виконувати роботу доручену керівником робіт.

2.2. Впевнитися в безпечності робочого місця, справності приборів, обладнання, меблів.

2.3. Знати і виконувати вимоги нормативних актів, інструкцій з охорони праці, правил користування засобами колективного та індивідуального захисту.

2.4. При травмуванні звертатися за медичною допомогою і повідомити про те, що сталося адміністрацію (керівника).

2.5. Особи, які порушили вимоги даної інструкції, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України.

III. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Робоче місце бібліотекаря повинно бути зручним для працівника, мати відповідне освітлення, утримуватись в чистоті і порядку. Не дозволяється захащувати його сторонніми предметами.

3.2. Столи, стільці, сходні та інший інвентар, яким користується працівник, повинен бути у справному стані.

3.3. Документи мають розміщуватися на полицях стелажів і шаф таким чином, щоб унеможливити їхнє падіння.

3.4. Стелажі і шафи в книгосховищах і інших приміщеннях мають бути надійно закріплені та утримуватися у справному стані.

3.5. Приставні драбини та сходні мають бути безпечної конструкції. Несправними драбинами та сходнями користуватися заборонено.

3.6. Не дозволяється використання книгосховищ і робочих приміщень для приготування їжі, зберігання продуктів харчування та сторонніх предметів.

3.7. Для живлення світильників місцевого освітлення з лампами розжарювання необхідно використовувати напругу: у приміщеннях без підвищеної небезпеки – не вище 42 В, в приміщеннях з підвищеною небезпекою – не вище 12 В.

3.8. Санітарно – гігієнічні роботи в книгосховищі необхідно проводити

регулярно: щоденно – вологе прибирання підлоги та сухе прибирання полиць, стелажів і шаф; у плановому порядку, не рідше одного разу на місяць – санітарні дні, під час яких проводити вологе прибирання стелажів, шаф, плінтусів, підвіконь та знепилювання коробок із документами.

3.9. Дезінфекцію, дезінсекцію та знепилювання документів слід виконувати у окремому приміщенні, розподіляти забруднені і чисті документи.

3.10. Стелажі та шафи, в яких зберігалися уражені пліснявою документи, необхідно протирати водними розчинами формаліну (3%) або катаміну АБ (5%) і просувувати, використовуючи засоби індивідуального захисту.

3.11. Гранично допустимі маси вантажу при підйманні та переміщенні вручну становлять: для чоловіків понад 18 років – 50 кг. Граничні норми підймання та переміщення вантажів жінками становить: підймання вантажів, їх переміщення при чергуванні з іншою роботою (до двох разів на годину) – 10 кг.; підймання і переміщення вантажів постійно впродовж робочого дня – 7 кг.; сумарна вага вантажу, який переміщується впродовж кожної години робочої зміни поверх – 350 кг., з підлоги – 175 кг. Не дозволяється переносити та пересувати вантажі, що перевищують встановлені норми.

3.12. При стелажному зберіганні більш важкі книги розміщувати на нижніх полицях. Для знімання книг з верхніх полиць користуватися справними розсувними або приставними драбинами, з гумовими або залізними накладками. Кут нахилу при встановленні драбини не повинен перевищувати 60°. Приставні драбини повинні бути міцні і стійкі. При користуванні розсувними драбинами переконайтесь в надійності з'єднань.

3.13. Не можна користуватися замість драбин, випадковими предметами (ящиками, стільцями та іншими предметами).

3.14. При неможливості надійно встановити драбину на гладких підлогах, біля основи драбини необхідно поставити працівника, який має підтримувати драбину.

3.15. Використовувати інструмент та інвентар тільки за призначенням.

3.16. Не допускати скупчення сторонніх предметів на робочому місці.

3.17. При використанні електричного та іншого обладнання, устаткування, апаратів, засобів механізації і пристосувань працівник повинен керуватися правилами та інструкціями, що викладені в паспортах (технічних описах) на ці прилади.

3.18. Відключати офісну техніку від мережі живлення при перебоях в подачі електроенергії, під час грози тощо.

Забороняється в приміщеннях:

- працювати на несправному обладнанні та з несправним заземленням;

- працювати при недостатньому освітленні;
- вмикати електроустаткування мокрими руками;
- самостійно усувати несправності;
- користуватися саморобними електронагрівальними приладами;
- підіймати і переносити самому вантаж, що перевищує допустимі норми (для жінок 7-10 кг.);
- палити та приймати їжу на робочому місці, це слід робити в спеціально відведених місцях;
- використовувати відкрите полум'я, легкозаймисті та горючі речовини, кислоти, ртуть, інші сильнодіючі та отруйні речовини.

IV. Вимоги безпеки після закінчення роботи

Працівник зобов'язаний:

- 4.1. Вимкнути все обладнання та джерело живлення.
- 4.2. Прибрати своє робоче місце.
- 4.3. При виявленні будь-яких несправностей в обладнанні, електромережі, електрообладнанні негайно повідомити безпосереднього керівника.
- 4.4. Без попереднього погодження з керівником забороняється знаходитися на території після закінчення робочого часу.

V. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. При виникненні аварії:
 - несправності обладнання;
 - короткого замикання;
 - займання ізоляції;
 - пожежі;
 - попадання будь-кого під напругу необхідно негайно відключити напругу.

Потім діяти залежно від характеру аварії:

- надати першу допомогу потерпілому;
- повідомити про це керівника;
- при пожежі негайно звільнити приміщення, що горить, організувати евакуацію людей з приміщення;
- по змозі підручними засобами ліквідувати осередок пожежі. Якщо не виходить викликати допомогу за телефоном 101 (при цьому чітко вказати адресу приміщення, яке горить, поверх, своє прізвище). Організувати зустріч працівників пожежної частини, надання першої медичної допомоги потерпілим, якщо такі є та викликати швидку допомогу за телефоном 103.

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ НЕЩАСНИХ ВИПАДКАХ

Перша допомога при ураженні електричним струмом

При ураженні електричним струмом негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від струмопровідних частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу зробити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані приведення до тями починати негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

Перша допомога при пораненні

При пораненні накласти стерильний перев'язочний матеріал на рану і зав'язати її бинтом. Якщо стерильного перев'язочного матеріалу з якоїсь причини немає, то для перев'язки можна використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На частину ганчірки, що безпосередньо буде накладатися на рану, бажано накапати декілька крапель настоянки йоду, одержавши пляму розміром більше рани, після чого накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настоянку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

Перша допомога при переломах, вивихах, ударах

При переломах і вивихах кінцівок пошкоджену кінцівку закріпити шиною, фанерною пластиною, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або роту) прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрі перелому хребта потерпілого покласти на спину на дошку, зняті двері, дерев'яний щит, ноші тощо та прив'язати таким чином, щоб при транспортуванні тіло залишалося нерухомим. Категорично **ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ** саджати потерпілого або ставити на ноги. Якщо поранений знаходиться без свідомості, то його покласти на живіт, підклавши під верхню частину грудної клітки і лоб валики.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлі, чханні, рухах, туго забинтувати грудну клітку чи стягнути її рушником під час видиху.

Перша допомога при теплових опіках

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробити ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробити спиртом або 3 %-вим марганцевим розчином.

При опіках третього ступеня (змертвіння шкірної тканини) накрити рану стерильною пов'язкою та викликати лікаря.

Перша допомога при кровотечі

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;
- рану закрити стерильним перев'язочним матеріалом, складеним у трубку, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4–5 хвилин. Якщо кровотеча зупинилася, не знімаючи накладеного матеріалу, на нього покласти ще одну подушечку зі стерильного перев'язочного матеріалу чи шматок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- у разі сильної кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосувати стискання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою. Терміново викликати лікаря.

ПРАВИЛА КОРИСТУВАННЯ ПОРОШКОВИМ ВОГНЕГАСНИКОМ

Вогнегасна пристрій, заповнений порошком, підходить для гасіння практично всіх класів пожежі. Воно буває двох видів: закачаним і з вбудованим джерелом тиску. Гідність обох видів полягає в можливості контролювати інтенсивність струменя і дозовано витрачати порошок. У випадку з закачаним пристроєм, порошок під впливом інертного газу (повітря, вуглекислоти або азоту) подається в шланг, звідки потрапляє на вогнище спалаху і ізолює його джерело від кисню. За рахунок цього горіння поступово припиниться.

Інструкція:

1. Направте сопло шланга ємності з вогнегасною порошком на палаючу поверхню.
2. Зірвіть пломбу і висмикніть чеку.
3. Натисніть на важіль і прийміть усувати вогнище загоряння.

РОЗРОБЛЕНО:

Завідуюча бібліотекою

О.М. Капто

ПОГОДЖЕНО:

Інженер з охорони праці

Юрисконсульт

Н.В. Роншина

Т.В. Гацько

